

GRAMER ÖZET - 5

SAYILAR - 2

Sıra Sayıları, Kesirler,

Üleştirme sayıları

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Sıra Sayıları

Sıra sayıları
bir şeyin **sirasını** gösterir.
Birincisi hariç,
diğerleri **فَائِلٌ** vezninde yapılır.

Sıra sayıları

sıfat tamlaması şeklinde
kullanılır.

Sayı, kelimededen **sonra** gelir
ve ona her konuda **uyum** sağlar.

Yalnız 11-19 arası sıra sayıları

fetha üzere mebnidir.

Hareke yönünden mevsuf ile

uyum göstermezler.

Ancak **müzekkerlik-müenneslik**

yönünden uyumludurlar.

Müenneses

Müzekker

التِّلْمِيذَةُ الْأُولَى

التِّلْمِيذُ الْأَوَّلُ

Birinci kız öğrenci

Birinci erkek öğrenci

Müennes

Müzekker

التِّلْمِيذَةُ الرَّابِعَةُ

التِّلْمِيذُ الرَّابِعُ

Dördüncü kız öğrenci

Dördüncü erkek öğrenci

Arapçada **saatleri** söylemek için

sıra sayıları kullanılır.

Yalnız **“saat bir”** derken,

sıra sayısı değil,

sayma sayısı kullanılır.

السَّاعَةُ الْوَاحِدَةُ	Saat bir
السَّاعَةُ الثَّانِيَةُ	Saat iki
السَّاعَةُ الثَّلَاثَةُ	Saat üç
السَّاعَةُ الرَّابِعَةُ	Saat dört

كَمْ السَّاعَةُ

Saat kaç?

السَّاعَةُ الْخَامِسَةُ

Saat beş.

السَّاعَةُ النَّاسِيعَةُ وَالنُّصْفُ

Saat dokuz buçuk.

السَّاعَةُ الثَّمَانِيَةُ وَخَمْسُ دَقَائِقَ

Saat **sekizi** beş
geçiyor.

السَّاعَةُ السَّادِسَةُ إِلَى رُبْعًا

Saat **altıya** çeyrek var.

السَّاعَةُ الْعَاشِرَةُ وَالرُّبْعُ

Saat **onu** çeyrek
geçiyor.

السَّاعَةُ السَّابِعَةُ إِلَّا ثَلَاثًا

Saat **yediye** yirmi var.

السَّاعَةُ أَوْ أَحَدُهُ إِلَّا دَقِيقَتَيْنِ

Saat **bire** iki
dakika var.

11-19 aras1 sıra sayıları
fetha üzere mebnidir.

فَازَتْ الطَّالِبَةُ الثَّانِيَةَ عَشْرَةَ

**On ikinci kız öğrenci
kazandı.**

Sıra sayısından önce
elif lamalı bir isim gelmezse,
sıra sayısı **elif lamsız** gelir
ve **muzaf** olur.

هَذَا رَابِعُ كِتَابٍ

Bu, dördüncü kitaptır.

هَذَا kelimesi müptedadır.

Diğerleri **haber**dir.

Haberin **nekra** olarak gelmesi gerekir.

O yüzden buradaki ifade

elif lamsız olmuştur.

Haber

Müpteda

هَذَا رَابِعُ كِتَابٍ

**Muzafun
ileyh**

Muzaf

Kesirli Sayılar

نِصْفٌ

“yarım”
demektir.

Üç ile on
arasındaki sayıların
kesirli hali

فُعْلٌ ve فُعْلٌ vezninde yapılır.

Yani **1/3** ile **1/10** arası sayılar
bu vezinler ile gösterilir.

Dörte bir ve onda bir kelimeleri

şu şekilde de söylenebilir:

$$1/4 = \text{مِرْبَاعٌ}$$

$$1/10 = \text{مِئْشَارٌ}$$

ثُلُثٌ	Üçte bir = 1/3
رُبْعٌ	Dörtte bir = 1/4
خُمْسٌ	Beşte bir = 1/5
سُدُسٌ	Altıda bir = 1/6

سَبْعٌ	Yedide bir = 1/7
ثَمَنٌ	Sekizde bir = 1/8
تُسْعٌ	Dokuzda bir = 1/9
عُشْرٌ	Onda bir = 1/10

Bu sayıların çoğulları
أَفْعَالُ vezninden yapılır.

Bazı kesirler,
sayının **çarpanları** ile yapılır.
Yani 10 sayısından küçük olan
kesirli sayılarla yapılır.

تُثْنُ رُبْعٍ

Otuz ikide bir = **1/32**

نِصْفُ الْعَشْرِ

Yirmide bir = **1/20**

عُشْرُ الْعَشْرِ

Yüzde bir = **1/100**

Diđer kesirler,
sadece **kelimelerle**
ifade edilir.

سَهْمٌ مِّنْ تِسْعَةٍ وَ عِشْرِينَ سَهْمًا

1/29 ok

قِطْعَةٌ مِّنْ تِسْعٍ وَ عِشْرِينَ قِطْعَةً

1/29 parça

Kesirli sayıların arasındaki

“/” işaretinin karşılığı

“عَلَى” şeklindedir.

“عَلَى” burada harf-i cer değildir.

ثَلَاثَةٌ عَلَى ثَلَاثِينَ	3/30
اِثْنَيْنِ عَلَى عِشْرِينَ	2/20
أَرْبَعَةٌ عَلَى ثَمَانِينَ	4/80
ثَلَاثَةٌ وَعِشْرُونَ عَلَى ثَلَاثِمِائَةٍ	23/300

Üleştirme sayıları

İki türlü yapılır:

1. Asıl sayıların tekrarlanmasıyla elde edilir.
2. **مَفْعَلٌ** ve **فُعَالٌ** kalıbında elde edilir.

مَفْعَلٌ ve فُعَالٌ kalıpları

hem müzekker, hem de müennes
kelimeler için kullanılır.

أَحَادَ : birer birer

مَخْمَسَ : beşer beşer

Üleştirme sayıları daima
fetha ile hareketlidirler.

Lütfen
abone olmayı
unutmayalım 😊

